

ARATÓ GYÖRGY
„Isten, becsület, haza”

Történelmi kirándulás Mieczysław
 Woroniecki honvéd alezredes emlékére

2015. október 3–5. között a Mika Sándor Egyesület (az Eötvös Collegium Történész Műhelye volt tagjainak szövetsége) szervezésében az ELTE BTK és az Eötvös Kollégium Baráti Körének küldöttsége Dél-Lengyelországba látogatott Woroniecki Mieczysław herceg, honvéd alezredes emlékművének felavatására. Woroniecki alakja Bem Józsefé mellett a magyar-lengyel barátság és szabadságszeretet ikonjává vált, emlékezetét a pesti bölcsész ifjúság tartotta fenn másfél évszázadon át (nagyszabású budapesti síremlékének 1877. évi felállítását is a M. Kir. Tudományegyetem hallgatói kezdeményezték). Tavaly a Mika Sándor Egyesület az 1849. október 20-án kivégzett lengyel szabadsághős halálának 165. évfordulóján történelmi sétát szervezett Kovács István költő, író, polonista vezetésével a Fiumei úti Nemzeti Sírkertbe, ahol számos magyar és lengyel résztvevővel megszervezte a lengyel honvédtiszt emlékművét.

Idén a szülőföldjén, a galíciai Brzostek városában felállított Woroniecki-emlékmű előtt több száz fős tömeg ünnepelte a magyar–lengyel barátság évezredes hagyományát és közös szabadsághőseink emlékezetét. A rendkívüli ünnepélyességgel megszervezett, számos egyházi és politikai méltóság részvételével lezajlott ünnepélyen a magyar küldöttséget katonai tisztelegéssel fogadták. Az Eötvös Kollégium elnöke, Hóvári János volt nagykövet és a Baráti Kör nevében Fröhlich Ida alelnök, akadémiai doktor, egyetemi tanár és Székely Márton MA-hallgató, az Eötvös Loránd Tudományegyetem és Borhy László akadémikus, bölcsészdzékán nevében Szabó Melinda MA-hallgató és Arató György PhD-hallgató, a Mika Sándor Egyesület nevében Arató Ágnes és Isó Gergely alelnök koszorúzott. A magyar ifjúság küldöttsége nevében Arató György, az egyesület elnöke mondott köszöntőt. Főtisztelendő Bogdan Stanaszek professzor, a krakói II. János Pál Katolikus Egyetem intézetvezetője és Wojciech Staniszewski, Brzostek város polgármestere koncerten és fogadáson látott bennünket vendégül az ünnepély után. Késő este a Brzostek közelében lévő przeczyciai kegyhely XV. századi „Magyar Madonná”-ja előtt imádkoztunk hazánkért.

Utunk során Biecz („a kis Krakó”) főterén a város polgármestere és országgyűlési képviselője fogadott

Balassi Bálint emléktáblájánál Kamieniec várában

bennünket, kedves vendégséggel enyhítve az utazás fáradalmait. Szállásunk Szymbark k Gorlice községben volt, amelynek közepén páratlan ékességű és mesterien restaurált XV. századi reneszánsz várkastély látható: ennek és a közeli skanzenban Zdzisław Tohl és munkatársai által lenyűgözően berendezett „Mackensen vezérkara” I. világháborús kiállításnak éjszakába nyúló megtekintése után bőséges zenés vacsorát kaptunk szállásunkon.

Körmendy Adrienn krakkói magyar főkonzul asszony Borhy László dékánnal, Kovács István volt főkonzullal, az Eötvös Kollégium Baráti Körével és a Mika Sándor Egyesülettel közösen megkoszorúzták a Gorlice főterén található I. világháborús emléktáblát, amelyet a 100 évvel ezelőtti gorlicei áttörés emlékére állítottak a hálás lengyelek. A lengyel köztudatban a megszálló orosz haderőt kiszorító gorlicei magyar véráldozatnak kulcsszerepe van abban, hogy az első világháború után Lengyelország ismét létrejöhett: ennek élő, megható emlékezetét minden álmánál tapasztaltuk házigazdáink részéről. Utunk során számos első világháborús emlékműnél, múzeumban és temetőben főt hajtottunk a magyar honvédség tiszteletére. Kiemelkedik közülük a Luźna határában lévő Pustki-hegy megrendítő katonai temetője, amelyben több száz – a helyi hatóságok áldozatos munkája révén azonosított – magyar honvéd is nyug-

szik. A lengyel sást formázó emlékhely dombjának tetején elhelyezkedő fatemplom alatt a magyar Szent Korona köemléke látható. Az oroszoktól öt rohamban elfoglalt hegyen a több száz sír és a kápolna mellett egyetlen nemzeti emlékmű, a Kovács István volt Eötvös-kollégista, krakkói főkonzul által kezdeményezett díszes magyar kopjafa emelkedik. Az emlékműnél és a kopjafánál Fröhlich Ida egyetemi tanár, a Baráti Kör alelnöke, Körmendy Adrienn krakkói főkonzul asszony, Borhy László bölcsészdkán, a lengyelek közt ünnepeve tisztelt Kovács István polonista, Rafał Kukla polgármester, Kazimierz Krok polgármester és – egyesületünk képviselőjében – Arató György és Isó Gergely koszorúzott.

Visszatérőben küldöttségünk a Krosno közelében található Kamieniec gótikus lovagvárát is meglátogatta, amely rövid ideig a Balassi-család tulajdonában volt. A mostani várúr, Andrzej Kolder által tartott idegenvezetés során megkoszorúztuk Balassi Bálint emléktábláját, majd megtekintettük a lengyel nemesség múzeumát, egy XIX. századi nemesi kúriát, amelynek gazdag korhű berendezése számos magyar relikviát is tartalmaz. Rövid bártfai és szikszói műemléknéző kitérő után emelkedett lélekkel és azzal a tudattal térünk haza: testvéreknél jártunk látogatóban, akik számára a szabadságszereteten alapuló évezredes barátság egyaránt közéleti és kulturális aktualitás.

Küldöttségünk a Pustki-hegy katonai temetőjének Kovács István állította kopjafája előtt